

Správa o inovačnom hube a regulačnom sandboxe za rok 2024

2024

NÁRODNÁ
BANKA
SLOVENSKA
EUROSYSTEM

www.nbs.sk

Publikácia neprešla jazykovou úpravou.
Bez predchádzajúceho súhlasu autorov možno, s uvedením zdroja, použiť iba krátke časti textu, najviac dva odseky.

Vydavateľ
© Národná banka Slovenska 2025

Adresa
Národná banka Slovenska
Imricha Karvaša 1,
813 25 Bratislava

Elektronická verzia
<https://nbs.sk/publikacie/vyrocna-sprava-ih/>

ISSN 2644-7169 (elektronická verzia)

Obsah

Rok v číslach	4
Úvod	4
1. Inovačný hub v znamení priprav na novú reguláciu.....	5
1.1 Silný rok kryptoaktív v inovačnom hube.....	5
1.2 Smart riešenia v platbách a investovaní	6
2. Účastník sandboxu testuje inovatívne riešenie.....	7
2.1 Dôkladná príprava projektu.....	7
2.2 Spustenie testovacej fázy	7
3. NBS aktívne podporuje digitálnu transformáciu finančného sektora.....	7
3.1 Cielená príprava trhu na novú reguláciu inovácií.....	7
3.2 Vzdelávanie odbornej verejnosti a spotrebiteľov.....	8
3.3 Inovačný hlas NBS v zahraničí	8
3.4 Budovanie interných kapacít.....	9
Záver	9
Príloha A – Spôsob riešenia prípadov v hube.....	10
 Zoznam grafov	
Graf 1 – Predmet podnetov riešených v inovačnom hube.....	5
Graf 2 - Porovnanie počtu podnetov doručených za uplynulé roky do Inovačného hubu, podľa mesiacov.....	10
 Zoznam tabuliek	
Tabuľka 1 - Kryptoaktíva a finančné inštitúcie	6

Rok v číslach

31 prípadov v inováčnom hube 	26 podnetov týkajúcich sa kryptoaktív (83,8%) 	Účastník v regulačnom sandboxe vstúpil v decembri 2024 do fázy testovania 	20 zamestnancov NBS sa v uplynulom roku zúčastnilo akadémie EU-Supervisory Digital Finance Academy
---	--	---	---

Úvod

Šieste vydanie správy o činnosti inováčného hubu a regulačného sandboxu Národnej banky Slovenska (ďalej len „NBS“) prichádza v čase významných regulačných zmien vo finančnom sektore. Od vzniku prvých inováčných platforiem v Európskej únii v roku 2016 prešlo inováčné prostredie výraznou transformáciou, pričom rok 2024 priniesol prelomový moment v oblasti regulácie digitálnych financií.

Inováčný hub spolu s regulačným sandboxom (ďalej len „sandbox“) poskytujú priestor pre konzultácie s expertmi NBS ohľadom aplikácie regulácie vo vzťahu k finančným inováciám. Zatiaľ čo hub, založený v roku 2019, ponúka možnosť jednorazových konzultácií, sandbox od roku 2022 vytvára prostredie pre dlhodobejšiu spoluprácu pri nastavovaní súladu inováčných produktov a služieb s regulačnými požiadavkami.

V centre pozornosti inováčného hubu aj v roku 2024 dominovala téma kryptoaktív, čo prirodzene nadväzuje na trend z predchádzajúcich období. Tento zvýšený záujem priamo súvisí s uplatňovaním sa nariadenia EÚ o trhoch s kryptoaktívami (ďalej len „nariadenie MiCA“) od 30. decembra 2024. Nový regulačný rámec pre podnikanie s kryptoaktívami vyvolal množstvo otázok, ktoré NBS aktívne riešila prostredníctvom konzultácií v inováčnom hube.

V reakcii na tento očakávaný vývoj NBS rozšírila svoje podporné aktivity nad rámec štandardných konzultácií. Správa poskytuje komplexný prehľad týchto iniciatív, ktoré zahŕňajú sériu opatrení zameraných na prípravu podnikateľského sektora na nové regulačné požiadavky a zvyšovanie povedomia medzi spotrebiteľmi aj odbornou verejnosťou.

Prínosom pre budovanie interných kapacít NBS v oblasti inovácií na finančnom trhu sa stal program "European Union – Supervisory Digital Finance Academy". Vďaka tejto platforme experti NBS kontinuálne rozširujú svoje znalosti a schopnosti reagovať na nové výzvy v oblasti digitálnych financií.

Fungujúca inováčná infraštruktúra NBS, spolu s proaktívnym prístupom k novým regulačným výzvam, potvrdzuje pozíciu NBS ako moderného regulátora, ktorý aktívne podporuje rozvoj inováčného ekosystému pri zachovaní stability finančného trhu. Skúsenosti z roku 2024 ukazujú, že tento prístup významne prispieva k zmierňovaniu právnej neistoty a uľahčuje implementáciu inovácií na slovenskom trhu.

1. Inovačný hub v znamení priprav na novú reguláciu

1.1 Silný rok kryptoaktív v inovačnom hube

V roku 2024 zaznamenal inovačný hub významný nárast aktivity. Celkovo bolo vyriešených 31 podnetov, čo predstavuje 63 % nárast oproti predchádzajúcemu roku, keď hub spracoval 19 podnetov. Tento výrazný nárast priamo súvisí s očakávaným vstupom nariadenia MiCA¹ do účinnosti a následnou potrebou subjektov pripraviť sa na nový regulačný rámec.

Tematická analýza podnetov odhaľuje jednoznačnú dominanciu kryptoaktív, ktoré tvorili až 84 % všetkých podnetov. Zvyšné konzultácie sa sústredili na oblasti platobných služieb (3 podnety) a cenných papierov (3 podnety), pričom jeden z týchto podnetov mal zmiešaný charakter, presahoval aj do oblasti kryptoaktív.

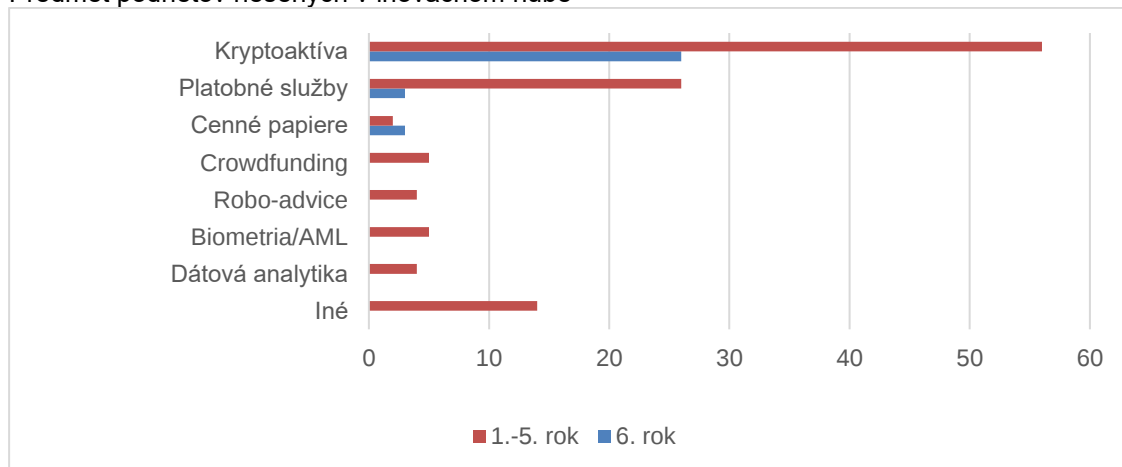
Všetky subjekty, ktoré poskytujú služby súvisiace s kryptoaktívami, v roku 2024 podnikali na základe viazanej živnosti (peňaženka virtuálnej meny alebo zmenáreň virtuálnej meny). Ústredným orgánom pre tento typ činnosti je Ministerstvo vnútra SR. Subjekty preto zaujímali otázky, aké povinnosti budú mať voči jednotlivým inštitúciám na Slovensku do budúcnosti (Ministerstvo vnútra SR a Národná banka Slovenska) a aký je rozdiel medzi súčasným stavom (živnosť) a budúcim povolením podľa nariadenia MiCA.

Množstvo otázok smerovalo na formálne detaily, ale aj na praktické náležitosti žiadostí o povolenie na podnikanie podľa nariadenia MiCA, na očakávania a formality, ktoré povedú k čo najrýchlejšiemu získaniu príslušnej licencie a aj na licenčné požiadavky k rôznym obchodným modelom a ich definícií. Najčastejšie otázky boli zamerané napríklad na výmeny kryptoaktív za iné kryptoaktíva, na výmeny kryptoaktív na fiat menu, alebo len na držanie kryptoaktív na vlastnom účte za účelom zisku a špekulácie.

Okrem toho, subjekty sa pýtali aj na povinnosti verifikácie klientov na diaľku, na povinnosti identifikácie povinných osôb vo vzťahu k problematike predchádzania praniu špinavých peňazí a povinnej identifikácie osôb politicky exponovaných, na základe aktuálne platnej legislatívy. Nemenej dôležité otázky nám subjekty kladú vo vzťahu k reportovaniu potrebných štatistických údajov zo strany budúcich dohliadaných subjektov voči Národnej banke Slovenska. Zaujíma ich najmä frekvencia reportovania údajov, spôsob zasielania dát, aj technické nastavenia rozhraní.

Graf 1

Predmet podnetov riešených v inovačnom hube

¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/1114 z 31. mája 2023 o trhoch s kryptoaktívami a o zmene nariadení (EÚ) č. 1093/2010 a (EÚ) č. 1095/2010 a smerníc 2013/36/EÚ a (EÚ) 2019/1937

Tabuľka 1 - Kryptoaktíva a finančné inštitúcie

Svet tradičných finančných inštitúcií a kryptoaktív sa čoraz viac prelína, čo otvára nové možnosti pre obe strany. Tento vývoj sleduje NBS najmä v dvoch hlavných smeroch: v poskytovaní bankových služieb podnikateľom v oblasti kryptoaktív a v priamom vstupe finančných inštitúcií na trh kryptoaktív.

Na Slovensku, podobne ako v iných krajinách EÚ, narážajú poskytovatelia služieb kryptoaktív na významnú prekážku - obmedzený prístup k základným bankovým službám. Hoci banky pristupujú k tejto oblasti zatiaľ opatrne kvôli obavám z prania špinavých peňazí, skúsenosti zo zahraničia ukazujú, že pri správnom nastavení procesov a dôkladnom pochopení problematiky sa tieto riziká dajú účinne zvládnuť. NBS preto aktívne spolupracuje s domácimi bankami na príležitostiach a spôsoboch, ktoré podporia inovácie a zároveň zabezpečia dodržiavanie regulačných požiadaviek.

Významný prelom predstavuje nové nariadenie MiCA, ktoré zjednodušuje vstup vybraných finančných inštitúcií na krypto trh. Banky a obchodníci s cennými papiermi už nebudú potrebovať dodatočné povolenie - postačí im oznámenie svojho zámeru NBS. Tento zjednodušený proces už zaujal prvých priekopníkov, ktoré s NBS aktívne diskutujú o svojich plánoch v oblasti kryptoaktív.

Z geografického hľadiska prevažovali domáce subjekty (84 % podnetov). Zostávajúcich 5 podnetov (16 %) pochádzalo zo zahraničia. Pri elektronickej komunikácii však nebolo vždy možné presne identifikovať krajinu pôvodu. Hub flexibilne reagoval na potreby žiadateľov využívaním rôznych komunikačných kanálov - od písomnej formy (24 prípadov) až po online stretnutia (2 prípady) a osobné konzultácie (2 prípady).

1.2 Smart riešenia v platbách a investovaní

Inovačný hub NBS sa v roku 2024 zaoberal aj inovatívnymi riešeniami v oblasti platobných služieb a investovania. Jeden z nich dokonca spájal svet tradičného investovania s kryptoaktívami.

V oblasti platobných služieb boli predmetom konzultácií viaceré zaujímavé obchodné modely. Jeden z podnetov bol zameraný na oblasť prevodu peňažných prostriedkov v rámci výkonu činnosti mzdového účtovníctva a otázok prípadného presahu na regulovanú oblasť platobných služieb. Ďalší podnet sa týkal vydávania predplatených platobných kariet zahraničným elektronickým obchodným portálom, ktorý poskytuje svoje služby aj na Slovensku. Otázky sa dotýkali toho, či daný produkt spadá pod aktuálne platnú reguláciu v oblasti platobných služieb.

Predmetom tretieho podnetu bola analýza obchodného modelu spoločnosti, ktorá ponúka výber hotovosti a následne realizuje ďalšie platby z vybratých prostriedkov. Komplexné informácie ohľadom podmienok a postupu podania žiadosti o udelenie povolenia poskytuje príslušné webové sídlo NBS, ktoré obsahuje užitočné informácie v sumarizovanej podobe a podáva praktické tipy pre aktuálne aj budúce dohliadané subjekty.

V oblasti investovania a cenných papierov hub pomáhal s tromi zaujímavými projektmi. Prvý z nich skúmal možnosť previesť tradičné investičné produkty do digitálnej podoby pomocou technológie blockchain - tej istej, ktorá sa používa pri kryptoaktívach. Subjekt sa okrem vecnej problematiky a podmienok tokenizácie cenných papierov zaujímal aj o sandbox.

Druhý projekt sa zaoberal automatizovaným investičným poradenstvom, kde počítačové programy pomáhajú ľuďom s investovaním. Firma chcela vedieť, ako môže svoje technické riešenie poskytnúť iným spoločnostiam, ktoré by ho ponúkali pod vlastnou značkou. Zaujímal ich aj možnosti vzdelávania v tejto oblasti.

Posledný projekt predstavil novú investičnú platformu, ktorá by umožnila bežným ľuďom jednoduchšie investovať na burze. Tento prípad ukazuje, ako moderné technológie môžu sprístupniť investovanie širšej verejnosti.

2. Účastník sandboxu testuje inovatívne riešenie

2.1 Dôkladná príprava projektu

Počas roka 2024 prebiehala prípravná fáza účastníka sandboxu, ktorý je poskytovateľom služieb hromadného financovania pod dohľadom NBS (Crowdberry Investment Platform j. s. a.). Predmetom projektu účastníka je elektronická výveska, ktorá umožňuje investorom inzerovať záujem o kúpu a predaj pôžičiek prevoditeľných cenných papierov, pôvodne ponúkaných na konkrétnej platforme hromadného financovania. Toto riešenie má potenciál významne zvýšiť likviditu investícií na platforme.

Experti NBS viedli sériu podrobných regulačných konzultácií so zástupcami spoločnosti. Úroveň pripravenosti účastníka, dodržanie časových termínov, uchopenie problematiky a diskusie z hľadiska pochopenia regulačných ustanovení svedčia o vysokom záujme a aktívnom prístupe účastníka.

Počas jednotlivých stretnutí sa experti zameriavali na ustanovenia príslušného nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/1503 zo 7. októbra 2020 o európskych poskytovateľoch služieb hromadného financovania pre podnikanie. Pracovali s dokumentmi, ktoré v tejto oblasti vydali iné národné kompetentné authority, ako aj európske orgány dohľadu. Zároveň sa venovali vymedzeniu definícií vo vzťahu k smernici MIFID II voči nariadeniu o hromadnom financovaní.

Výsledkom dôkladnej prípravy bolo schválenie plánu testovania dňa 15. decembra 2024. Plán presne vymedzuje skupiny klientov, ktorí sa po vyjadrení súhlasu zúčastnia testovania, a definuje spôsoby identifikácie a zmierňovania možných rizík. Je potrebné poznamenať, že budúce zmeny v európskej regulácii hromadného financovania môžu ovplyvniť konečné nastavenie elektronickej vývesky.

2.2 Spustenie testovacej fázy

Po úspešnom zavŕšení prípravnej fázy, projekt vstúpil do testovania, ktoré potrvá do polovice roka 2025. V súlade s pravidlami regulačného sandboxu NBS zverejnila na svojom webovom sídle základné informácie o projekte, vrátane názvu účastníka, dátumu začiatku testovania a všeobecného popisu inovatívneho riešenia.

3. NBS aktívne podporuje digitálnu transformáciu finančného sektora

V súlade so zámerom podporovať zodpovedné inovácie, NBS v roku 2024 významne rozšírila svoje aktivity nad rámec štandardných konzultácií v hube a sandboxe. Tento komplexný prístup bol obzvlášť dôležitý vzhľadom uplatňovanie nariadenia MiCA od 30. decembra 2024 a blížiace sa uplatňovanie nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2554 zo 14. decembra 2022 o digitálnej prevádzkovej odolnosti finančného sektora (ďalej len „nariadenie DORA“) v januári 2025. Zahŕňal cielenú prípravu trhu na novú reguláciu, systematické vzdelávanie odbornej i laickej verejnosti i posilnenie viditeľnosti NBS na zahraničných podujatiach.

3.1 Cielená príprava trhu na novú reguláciu inovácií

Počas roka 2024 NBS systematicky pripravovala účastníkov trhu na implementáciu nových európskych nariadení. Séria špecializovaných workshopov sa zamerala na praktické aspekty nariadenia MiCA - od licenčných požiadaviek a kapitálovej primeranosti až po IT bezpečnosť a prevenciu kryptokriminality. Pri príprave týchto podujatí NBS úzko spolupracovala s Finančnou spravodajskou jednotkou Prezídia Policajného zboru a ďalšími odbornými inštitúciami, čo umožnilo pokryť všetky kľúčové aspekty novej regulácie.

Paralelne prebiehala intenzívna príprava na nariadenie DORA. Na dvoch odborných workshopoch experti NBS detailne predstavili nový rámec riadenia IT rizík, požiadavky na zmluvné vzťahy s poskytovateľmi IT služieb a systém hlásenia kybernetických incidentov. Vysoká účasť a aktívna diskusia potvrdili, že tento proaktívny prístup k príprave na novú reguláciu prišiel v správnom čase.

Dôležitým míľnikom bola konferencia "Slovenský finančný trh a inovácie", ktorá vytvorila priestor pre otvorený dialóg medzi regulátorom, dohliadanými subjektmi a inovátormi o praktických výzvach implementácie novej regulácie a využití umelej inteligencie vo finančnom sektore.

Osobitná pozornosť sa venovala právnym a compliance aspektom novej regulácie. V spolupráci s Inštitútom bankového vzdelávania, NBS zorganizovala odbornú diskusiu o novej legislatíve v oblasti boja proti praniu špinavých peňazí a financovania terorizmu (ďalej len „AML/CFT“), s dôrazom na riziká spojené s kryptoaktívami.

Experti NBS sa aktívne zapájali do odborných diskusií o praktickej implementácii nariadenia MiCA na podujatiach organizovaných právnickou komunitou. Na konferencii Highgate a podujatí advokátskej kancelárie Hronček Partners predstavili komplexný pohľad na licenčný proces pre poskytovateľov služieb kryptoaktív. Diskusie pokryli široké spektrum tém od prípravy licenčnej dokumentácie cez konkrétne regulačné požiadavky až po praktické aspekty AML/CFT legislatívy, čím poskytli účastníkom ucelený obraz o požiadavkách na regulované podnikanie v oblasti kryptoaktív.

3.2 Vzdelávanie odbornej verejnosti a spotrebiteľov

NBS v roku 2024 významne rozšírila svoje vzdelávacie aktivity, pričom sa zameriavala na rôzne skupiny účastníkov finančného trhu aj širokú verejnosť. Tieto aktivity odrážajú záväzok NBS prispievať k lepšiemu pochopeniu finančných inovácií, špecificky kryptoaktív, ich regulácie a rizík.

NBS aktívne spolupracovala s kľúčovými združeniami finančného sektora. Na podujatí organizovanom SAPIE (Slovak Alliance for Innovation Economy) experti NBS predstavili možnosti podpory FinTech komunity prostredníctvom inovačného hubu a regulačného sandboxu.

Počas podujatia FINWEEK, organizovaného asociáciou FINAS, experti NBS predstavili aktuálny vývoj v oblasti kryptoaktív, platobných služieb a digitálneho eura. Na konferencii Digital Chain v Bratislave sa diskusia sústredila na praktické aspekty implementácie nariadenia MiCA a licenčný proces.

V rámci vzdelávania mladej generácie NBS realizovala sériu prednášok pre študentov vysokých a stredných škôl. Tieto vzdelávacie aktivity dopĺňa unikátna expozícia o histórii a súčasnosti Bitcoinu v Múzeu mincí a medailí v Kremnici, ktorá približuje tému kryptoaktív širokej verejnosti. Týmto komplexným prístupom k vzdelávaniu NBS aktívne prispieva k zvyšovaniu povedomia o finančných inováciách a ich zodpovednom využívaní.

3.3 Inovačný hlas NBS v zahraničí

Na konferencii o digitálnych aktívach v Prahe a na Seamless Europe v Mníchove experti NBS prezentovali slovenský prístup k implementácii nariadenia MiCA a skúsenosti s fungovaním inovačného hubu, pričom diskusie pokryli široké spektrum tém od praktických aspektov dohľadu, cez inovácie v platobných službách, až po digitálnu transformáciu retailového bankovníctva. Tieto podujatia poskytli cennú platformu pre výmenu skúseností a získavanie poznatkov o najnovších trendoch v digitalizácii finančných služieb v európskom kontexte.

Experti NBS sa tiež zúčastnili viacerých významných medzinárodných konferencií vrátane BTC Prague, FinTech Roadmap 2024 a Money Motion 2024. Tieto podujatia poskytli cenný prehľad o aktuálnych trendoch v oblasti kryptoaktív a finančných technológií, ako aj príležitosť na networking s európskymi expertmi.

3.4 Budovanie interných kapacít

Program "European Union - Supervisory Digital Finance Academy" zohrával kľúčovú úlohu v rozvoji odborných kapacít NBS. V priebehu roka sa dvadsať expertov NBS zúčastnilo špecializovaných kurzov zameraných na digitálne financie, umelú inteligenciu a nové regulačné rámce. Tieto kurzy, kombinujúce online vzdelávanie s prezenčnými stretnutiami vo Florencii, významne prispeli k posilneniu expertízy NBS v oblasti dohľadu nad digitálnymi inováciami.

Záver

Rok 2024 predstavoval pre NBS míľnik v podpore digitálnej transformácie finančného sektora. Inovačný hub zaznamenal rekordný 63 % nárast aktivity, keď spracoval 31 podnetov, pričom dominovala oblasť kryptoaktív (84 % všetkých konzultácií). Tento výrazný nárast priamo súvisel s prípravou trhu na implementáciu nariadenia MiCA, ktoré vstúpilo do účinnosti 30. decembra 2024.

Významným úspechom bolo spustenie prvého testovania v regulačnom sandboxe. Projekt elektronickej vývesky pre crowdfundingové platformy ilustruje, ako môže NBS aktívne podporovať zodpovedné inovácie a zároveň zabezpečiť ochranu investorov.

NBS v tomto roku výrazne rozšírila svoje podporné aktivity nad rámec štandardných konzultácií v hube a sandboxe. Séria špecializovaných workshopov pomohla účastníkom trhu pripraviť sa na nové regulačné požiadavky vyplývajúce z nariadení MiCA a DORA. Intenzívna medzinárodná spolupráca a účasť v programe European Union - Supervisory Digital Finance Academy posilnili expertízu NBS v oblasti dohľadu nad digitálnymi inováciami.

Osobitný význam malo vzdelávanie odbornej verejnosti a spotrebiteľov. Od odborných konferencií, cez akademické prednášky, až po unikátnu expozíciu o histórii Bitcoinu v Kremnici. Všetky tieto aktivity prispeli k lepšiemu pochopeniu príležitostí a rizík spojených s digitalizáciou finančných služieb.

Rok 2024 tak položil pevné základy pre ďalší rozvoj finančných inovácií na Slovensku. Kombinácia proaktívneho prístupu k regulácii, intenzívnej podpory trhu a systematického vzdelávania vytvára priaznivé podmienky pre zodpovedné inovácie pri zachovaní stability finančného sektora. S účinnosťou kľúčových európskych nariadení MiCA a DORA vstupuje slovenský finančný sektor do novej éry regulovaných digitálnych financií.

Príloha A – Spôsob riešenia prípadov v hube

V šiestom roku fungovania inovačného hubu sa potvrdili trendy v spôsobe aj intenzite komunikácie s trhom. Prevažná časť konzultácií prebiehala písomnou formou, pričom komplexnejšie otázky zasahujúce do viacerých finančných oblastí sa riešili prostredníctvom telekonferencií alebo osobných stretnutí. Tento formát sa ukázal ako mimoriadne efektívny, keďže umožnil priamu interakciu žiadateľov s expertmi z rôznych odborov NBS.

Analýza dynamiky podnetov v priebehu roka odhalila predvídateľný vzorec - tradične nižšiu aktivitu počas letných mesiacov júl až september strieda intenzívnejšia komunikácia v ostatných obdobiach.

Zatiaľ čo v roku 2024 dominovali otázky súvisiace s nariadením MiCA, v budúcnosti možno očakávať zvýšený záujem o konzultácie v oblasti platobných služieb a otvoreného bankovníctva. Tento trend súvisí s pripravovanými európskymi predpismi ako nariadenie PSR (Payment Services Regulation), smernica PSD3 (Payment Services Directive III) a rámec otvoreného bankovníctva FIDA (Financial Data Access Regulation).

Graf 2

Porovnanie počtu podnetov doručených za uplynulé roky do inovačného hubu, podľa mesiacov

